

ΑΓΡΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΜΕΣΗΜΕΡΙ

Μονάχοι τους κατάκαμπα στὸν ἴσκιο τοῦ πλατάνου
ἀπ' τὸ μεσημεριάτικο λαγιάσανε λιοπῦρι
κι ἀλαφροκλειοῦν τὰ βλέφαρα στὸν ὕπνο τοῦ τσοπάνου
ποῦ δίπλα στὴν πεντάμορφη τὴ βλάχα του ἔχει γείρει...

Καὶ τραγουδάει τὸ δλόδροσο πνέοντας τριγύρω ἀεράκι
χαρὲς τοῦ κάμπον ἀνάκουστες νὰ τοὺς ἀποκοιμίση
ὡς πὺν νὰ ἰσκιώση καὶ νάρθῃ ἀγάγια ἓνα πουλάκι
μ' ἓνα κελᾶϊδι του τρελλοῦ νὰ τοὺς γλυκοξυπνήση...

ΔΕΙΛΙΝΟ

Ἰσκιωσε ὁ κάμπος κ' ἡ δροσιά-χαρὰ τοῦ κουρασμένου
φερούγισε λαχταριστή, σὰ μὴ πνοὴ ἀπὸ μῦρα,
τοῦ ὠραίου νὰ πάη τοῦ δειλινοῦ, τοῦ τρισευλογημένου
τὸ βραδυνὸ χαιρετισμὸ στὴν ἀργατεία τριγύρα...

Τὸ διάβα της τὸ τραγουδᾷ πουλιά ζευγαρωμένα
καὶ τὸ φιλί της χαίρονται ροδάνθια, χαμομήλια
ποῦ ἂν κάμη λίγο νὰ σταθῆ, κορμάκια ξαναμένα,
δέονται πῶς γρήγορα νάρθῆ, μὲ παρακάλια χίλια...

ΑΘΑΝ. Γ. ΚΥΡΙΑΖΗΣ

Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΠΑΒΟΛΙΝΗΣ

ΓΙΑ ΤΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΜΑΣ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Σοφὴ καὶ ποιητικὴ, τὰ δυὸ τοῦτα ἐπίθετα ται-
ριαίζουνε στὴν ὁμιλία ποῦ μᾶς χάρισε ὁ σοφὸς Πα-
βολίνης ὁ Φλωρεντίνος τὴν περασμένη Δευτέρα, στὴ
σάλα τοῦ Ἰταλικοῦ σχολείου.

Φερόμενος στὴν Ἀθήνα γιὰ τὸ Συνέδριο τῶν
Ἀνατολιστῶν, δὲν ἄφησε τὴν εὐκαιρία δίχως νὰ
δείξῃ τὸν ἔρωτά του στὰ ἑλληνικὰ γράμματα, ὅποιος
ἐποχῆς. Κ' ἡ ἰδέα του νὰ συνταιριάσῃ τὸν Ὅμηρο
μὲ τὰ δημοτικὰ τραγούδια, δείγμα τῆς μελετημένης
γνώμης του γιὰ τὴ δημοτικὴ μας γλῶσσα, ποῦ τόσο
βαθιὰ τὴν ξέρει καὶ τόσο γλυκὰ τὴν προσφέρει.

Στὴν ἀρχὴ μνημόνεψε μὲ συγκινητικὰ λόγια τὸν
πρόσφατο θάνατο τοῦ Πάσκολη, μιᾶς δόξας τῆς ση-
μερινῆς Ἰταλίας, ποῦ δίπλα στὸ μεγάλο ποιητικὸ του

ἔργο εἶχε μεταφρασμένα κ' ἑλληνικὰ δημοτικὰ τρα-
γούδια, κ' ἔπειτα μπῆκε στὸ θέμα του, γιὰ τοὺς
«Ἀντίλαους τῆς Ὀδύσσειας στὰ δημοτικὰ τρα-
γούδια».

Τὰ σοφὰ πορίσματα τῆς μελέτης, ὠραῖσμένα μὲ
τὸ ἀνθηρὸ ὕφος τοῦ Ἰταλοῦ ρήτορα, παίρνανε ποι-
ητικώτατην ὄψη, κ' ἔτσι τὸν ἀκούσαμε νὰ ξηγᾷ μὲ
τί τρόπο τὸ Ὀμηρικὸ ἔπος δημιουργήθηκε ἀπάνου
στὰ δημοτικὰ τραγούδια τῆς ὁμηρικῆς ἐποχῆς, καὶ
πῶς ἴδια ἐπεισόδια, ἴδιες ἰδέες, ἴδια αἰσθήματα καὶ
ἴδια λόγια μὲ τὰ ὁμηρικὰ βρίσκονται στὰ νεοελλη-
νικὰ δημοτικὰ τραγούδια μας. Τὸ ἐπεισόδιο τοῦ Ὀ-
δυσσεᾶ, σκλαβωμένου ἀπὸ τὴν ἐρωτόπαθη μάγισσα
Καλυψώ, αὐτούσιον περνᾷ στὸ τραγούδι τῆς «Μαγο-
πούλας», ποῦ μάγεψε τὸν ξενητεμένο καὶ δὲν μπο-
ρεῖ πίσω νάρθῃ. Καὶ ὁ τρόπος ποῦ γνώρισε ἡ Πη-
νελόπη τὸν ξενητεμένο της Ὀδυσσεᾶ τόση συγγέ-
νεια ἔχει στὰ καθέκαστα μὲ τὰ σημάδια τῆς γνωρι-
μιᾶς ποῦ ζητεῖ ἡ κόρη τοῦ τραγουδιοῦ

«Ἐρρόδισε ἡ ἀνατολὴ καὶ ξημερώνει ἡ δύση...»
ἀπὸ τὸν ἄντρα της, σὰν τὸν ξαναβλέπει μετὰ χρόνια.
Καὶ τόσα ἄλλα.

Εἶτανε τόσο ζοηρὴ ἡ ποιητικὴ συγκίνηση ποῦ
ἔδωκεν ὁ σοφὸς ὁμιλητῆς στὸ ἀκροατήριό του, ὅταν
ἀπάγγειλε τὰ τραγούδια στὸ πρωτότυπο κ' ἔπειτα με-
ταφρασμένα ἰταλικά, ὥστε δικαιοῦτα θὰ μπορούσε
κανεὶς νὰ τὸν παρομοιάσῃ μὲ τὸν ὁμηρικὸ ραψωδὸ
ποῦ ἔρρεε ἡ λαλιά του γλυκότερη καὶ ἀπὸ μέλι.

ΑΚΡΟΑΤΗΣ

© ΟΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

Βγήκε σὲ καλλιτεχνικὸ φυλλάδιο καὶ πουλιέται μιὰ
δραχμὴ ἡ «Φοινικιά» τοῦ Λέαντρο Παλαμά. ἡ κριτικὴ με-
λέτη του πάνου στὸ γνωστὸ παίημα τοῦ Κωστή Παλαμά.
Τὴν κριτικὴ μελέτη του, ἡ «ἀναλυτικὸ σημεῖωμα», καθὼς
τὴ χαρακτηρίζει ὁ ἴδιος, τὴ διάβασε ὁ Λέαντρος Παλαμάς
στὴ «Φοιτητικὴ Συντροφιά» στίς 16 τοῦ περασμένου Φλε-
βάρη.

— Νά, πῶς τελιώνει τὴ μελέτη του ὁ Λέαντρος: «Ἰ-
σως θὰ ἔπρεπε, καὶ μάλιστα πρὶν ἀκόμα προχωρήσω, νὰ σὲς
παρακαλέσω νὰ μὲ συγχωρήσῃς, ἂν παραβαίνοντας τὰ κα-
θισρωμένα, πήρα γιὰ θέμα ἔργο ποῦ φέρνει τὸν ὄνομα τοῦ πα-
τέρα μου. Δὲν τὸ ἔπραξα, γιὰτὶ ἓνας ἄλλος στοχασμὸς λε-
πτότερος μοῦ ἤρθε στὸ νοῦ. Ὁ ποιητῆς ἐνώνει μέσα του
τὸν αὐτὸ δημιουργὸ καὶ τὸν ὀλικὸ ἀνθρώπο. Ὅσο κι ἂν τὰ
δυὸ τοῦτα πλάσματα ἀλληλοθέτονται καὶ ἀλληλοεπηρεάζον-
ται, εἶναι πλάσματα χωριστά, τουλάχιστο γιὰ τὸν τρόπο ποῦ
ἐμεῖς συγκοινωνοῦμε πρὸς αὐτά. Ὁ ποιητῆς, κι ἂς στέκε-
ται κοντὰ μας κι ἂς μᾶς εἶναι γνώριμος, ἀπὸ μιὰν ἄλλη
ὄψιν μοῦ φαίνεται σὰν ξένος, σὰν ὀρφανὸς καὶ σὰν ἄτεκνος.
Κ' ἔτσι τὴ «Φοινικιά», ποῦ σήμερον σὲς μίλησα γι' αὐτή,